

Memòria de responsabilitat social 2011-2012

Universitat de Barcelona

Aspectes destacables

Edita:

Secretaria General
Universitat de Barcelona

Rector:

Dídac Ramírez Sarrió

President del Consell Social:

Salvador Alemany i Mas

© Universitat de Barcelona

Elaboració:

Oficina de Control Intern, Riscos i Responsabilitat Social

Edició:

Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona

Dipòsit legal:

B-7.702-2014

Dipòsit digital UB:

<http://hdl.handle.net/2445/52695>

Índex

1	Introducció	4
2	Extracte de la carta del rector i del president del Consell Social	5
3	La Comissió de Responsabilitat Social a la Universitat de Barcelona	6
4	La responsabilitat social en la nostra activitat docent i investigadora	7
5	Recull de polítiques i iniciatives de responsabilitat social que s'orienten a la comunitat universitària	10
	5.1. Beques i ajuts	10
	5.2. Prestacions socials i sanitàries	11
	5.3. Compromís amb la igualtat d'oportunitats entre dones i homes	13
	5.4. Programes d'integració i convenis destinats a ajudar l'alumnat amb unes necessitats especials	14
	5.5. Priorització del manteniment dels llocs de treball en un context de crisi econòmica i retallades en educació	16
	5.6. Preocupació pel medi ambient	17
6	Recull de polítiques i iniciatives de responsabilitat social que s'orienten al conjunt de la societat	18
	6.1. Col·laboració amb el nostre entorn proper	18
	6.2. La Universitat de l'Experiència	19
	6.3. Voluntariat UB	21
	6.4. Dret al Dret	22
	6.5. Fundació Solidaritat	23
7	Més accions de responsabilitat social engegades durant el curs acadèmic	25
	7.1. Principals iniciatives de responsabilitat social	25
	7.2. Altres propostes	25

1 Introducció

L'elaboració d'aquest document s'ha realitzat amb l'objectiu de dotar a la comunitat universitària i a la societat en el seu conjunt d'una eina que faciliti un accés ràpid i senzill a alguns dels aspectes més remarcables de la nostra memòria de responsabilitat social 2011-2012.

Enguany hem evitat limitar-nos a resumir el contingut de la Memòria en unes poques pàgines, ja que considerem que el [capítol 5](#) de la mateixa, anomenat magnituds principals de la Universitat (entre les pàgines 16 i 24), compleix aquesta finalitat. Tampoc hem volgut incorporar al document aquells elements més "descriptius" de la Universitat, tot estimant que ja queden àmpliament reflectits en altres espais ([Memòria del curs acadèmic 2011-2012](#) o [Universitat de Barcelona en xifres](#)). La nostra intenció ha estat la de destacar aquells apartats de la memòria de responsabilitat social més vinculats a "accions" concretes que es realitzen en el marc de la Universitat de Barcelona (UB) per aconseguir ser una institució socialment més responsable.

Us engresquem, de totes maneres, a llegir-vos la [Memòria de responsabilitat social 2011-2012](#), on hi trobareu moltes altres accions de responsabilitat social (RS) dutes a terme des de la Universitat.

2 Extracte de la carta del rector i del president del Consell Social

En aquest context canviant de les expectatives laborals i acadèmiques, des de la Universitat de Barcelona hem respost amb compromisos fermes, com ara un fons addicional per a ajuts econòmics per garantir que cap estudiant amb capacitat i mèrit no deixi de continuar o d'accedir als seus estudis a la Universitat de Barcelona per motius econòmics, el manteniment de la plantilla fixa i la renovació dels contractes possibles, una aplicació favorable dels acords de govern i les reformes legislatives, etc.; en general, hem prioritzat les persones. Aquesta priorització també ens ha portat des del 2012 a obrir i liderar debats profunds que afecten el nostre futur: governança, reforma de l'Estatut, modernització, etc.

Carta del rector

Per a la nostra societat, la universitat és un motor de desenvolupament social, econòmic i cultural de primera magnitud, i la Universitat de Barcelona està compromesa amb aquesta funció en favor del progrés social. Per això la responsabilitat social vertebrava el conjunt de l'activitat universitària: aporta la preocupació i el compromís necessaris per assolir un impacte positiu en les dimensions social, econòmica i ambiental.

Carta del president del Consell Social

3 La Comissió de Responsabilitat Social a la Universitat de Barcelona

La UB va crear la Comissió de Responsabilitat Social, que el 12 d'abril del 2011 va ratificar el Consell de Govern. És una comissió presidida pel rector amb implicació i participació dels grups d'interès de la Universitat que es va crear com a resultat de considerar la sostenibilitat un element rellevant del Pla director de la Universitat.

La Comissió ha treballat durant el 2012 en l'elaboració del Codi de responsabilitat social de la UB i d'unes instruccions per a la contractació pública responsable amb criteris socials. L'aprovació definitiva i formal del Codi i de les instruccions és un dels principals objectius marcats per la Comissió per a l'exercici vinent.

El Codi de responsabilitat social és un document que ha de servir per definir clarament què entén la UB per *responsabilitat social*, alhora que per deixar constància de la seva assumpció de compromisos en aquest àmbit.

Les instruccions per a la contractació pública responsable tenen com a objectiu dotar la Universitat d'un instrument de contractació responsable consistent en la incorporació, de forma generalitzada en la contractació de la UB amb tercers, de criteris socials com a condicions necessàries d'execució dels contractes adjudicats i com a criteris de valoració a tenir en compte per determinar l'adjudicatari.

L'anomenat *instrument de contractació responsable* parteix d'una concepció transversal de la contractació pública al servei de principis i interessos públics que va més enllà de l'objecte directe a contractar, és a dir, més enllà de la mera execució de l'obra, de la prestació del servei o de l'adquisició d'un subministrament.

4 La responsabilitat social en la nostra activitat docent i investigadora

La importància creixent de la RS tant en el món empresarial com en el sector públic ens permet intuir que cada cop la trobarem més present en els plans d'estudis dels graus i màsters de l'Estat espanyol.

Des de la UB intentem que el conjunt de la nostra activitat docent estigui impregnat dels valors de la RS i, precisament per aquesta raó, a la majoria dels nostres programes de grau i màster hi trobem assignatures que treballen competències vinculades als principis de la RS. Pensem que és imprescindible transmetre uns principis ètics als nostres alumnes, ja que som conscients que els universitaris d'avui seran les elits que dirigiran la nostra societat el dia de demà.

A més, en diverses de les nostres assignatures de grau, llicenciatura, diplomatura o màster, especialment quan estan estretament vinculades als recursos humans, a la gestió o administració d'organitzacions, o a la bioètica, es dedica una sessió o diverses a parlar-ne.

Tot i això, la presència d'assignatures específiques de RS en els nostres plans d'estudi encara és força minsa. El quadre següent mostra les assignatures amb continguts vinculats a la RS de grau, llicenciatura o diplomatura i màster que s'han impartit a la UB durant el curs 2011-2012. També s'hi inclouen els programes de doctorat que tracten sobre aquest model de gestió.

Assignatures vinculades a la de responsabilitat social impartides durant el curs 2011-12

Llicenciatura o diplomatura	- Ètica empresarial. Diplomatura d'Empresarials¹ - Economia de la Cooperació. Diplomatura d'Empresarials²
Grau	- Ètica i Responsabilitat Social Corporativa. Grau d'Administració i Direcció d'Empreses³ (ADE) - Direcció de les Organitzacions. Grau d'ADE⁴ - Responsabilitat Social Corporativa. Grau de Publicitat i Relacions Públiques, de l'Escola Superior de Relacions Públiques (centre adscrit a la UB) - Teoria de les Relacions Públiques. Grau de Publicitat i Relacions Públiques - Tècniques de Relacions Públiques. Grau de Publicitat i Relacions Públiques - Taller de Publicitat i Relacions Públiques. Grau de Publicitat i Relacions Públiques - Estadística Mèdica. Grau d'Estadística - Bioestadística i Salut Pública. Grau de Podologia - Bioètica i Legislació Podològica. Grau de Podologia - Qualitat i Prevenció. Grau de Química - Avaluació i Qualitat. Grau d'Informació i Documentació - Pràcticum. Grau d'Informació i Documentació - Psicologia Social Aplicada. Grau de Psicologia - Psicologia de les Organitzacions. Grau de Psicologia - Psicologia i Professiò. Grau de Psicologia - Psicologia i Màrqueting. Grau de Psicologia - Psicologia Ambiental. Grau de Psicologia - Psicologia Cultural. Grau de Psicologia - Psicologia Econòmica i del Consumidor. Grau de Psicologia - Pràctiques vinculades al projecte de Dret al dret - Mostra indicativa d'estudis a la Facultat de Filologia: - Història i Cultures als Estats Units - Món Àrab Contemporani - Teoria Literària Feminista i Estudis de Gènere - Sociolingüística Catalana - Variació i Polítiques Lingüístiques - Sociolingüística de l'Espanyol - Literatura i Pensament en el Segle xx - Ecologia i Planificacions Lingüístiques - Antropologia Lingüística - Literatura i Holocaust - Sociolingüística de l'Italià - L'Assaig a França: la Recerca de la Tolerància i la Llibertat
Màster oficial	- Accessibilitat. Màster de Gestió de Continguts Digitals - Responsabilitat Social Corporativa. Màster de Gestió i Desenvolupament de Persones i Equips en les Organitzacions⁵ - Empresa i Societat. Màster de Seguretat i Salut en el Treball: Prevenció de Riscos Laborals - Qualitat i Medi Ambient. Màster de Seguretat i Salut en el Treball: Prevenció de Riscos Laborals - Sistemes de Gestió de Qualitat, Medi Ambient, Previsió de Riscos i Responsabilitat Social. Màster de Direcció Hotelera i de Restauració, de l'Escola Universitària d'Hoteleria i Turisme CETT (centre adscrit a la UB) - Màster en Bioètica i Dret - Màster en Dret de l'Empresa i dels Negocis - Finançament i Captació de Recursos. Màster de Gestió Cultural - Anàlisi de Negoci. Màster en Direcció d'Empreses de l'Esport

Assignatures vinculades a la de responsabilitat social impartides durant el curs 2011-12

	10. Gestió i Planificació de Serveis. Màster en Direcció d'Empreses de l'Esport 11. Sistemes de Gestió Empresarial. Màster de Recerca en Empresa 12. Estratègies d'Internacionalització. Màster de Recerca en Empresa 13. Aspectes Ètics, Legals i Gestió d'I+D. Màster de Biotecnologia 14. Màster de Nutrició i Metabolisme
Doctorat	1. Programa de Doctorat a Empresa en què es treballen temes vinculats a la responsabilitat social corporativa i es dirigeix alguna tesi sobre aquest aspecte

¹ El curs 2011-12 la diplomatura estava en procés d'extinció. Així doncs, únicament existia el dret a examen, però no la docència.

² El curs 2011-12 la diplomatura estava en procés d'extinció. Així doncs, únicament existia el dret a examen, però no la docència.

³ És una assignatura de 4t curs d'ADE. L'any 2011-12 encara no s'havia començat a impartir perquè la primera generació de graduats d'ADE a la UB encara cursava 3r.

⁴ És una assignatura de 4t curs d'ADE. L'any 2011-12 encara no s'havia començat a impartir perquè la primera generació de graduats d'ADE a la UB encara cursava 3r.

⁵ Docència a partir del curs 2012-13.

Font: Oficina de Control Intern, Riscos i Responsabilitat Social (OCIRIRS)

També hem de destacar l'existència dels màsters de Responsabilitat Social Corporativa: Comptabilitat i Auditoria Social, i Economia Social i Direcció d'Entitats sense Ànim de Lucre, que ofereix l'Institut de Formació Contínua (IL3) conjuntament amb la UB. El màster de Responsabilitat Social Corporativa: Comptabilitat i Auditoria Social és pioner, ja que és un dels pocs estudis de postgrau que s'ofereix a l'Estat que tracta exclusivament la RS.

Finalment, cal assenyalar que des de la Facultat d'Economia i Empresa s'organitza una activitat adreçada a establir ponts de comunicació amb institucions d'economia social i del tercer sector. L'objectiu és que l'estudiant conegui de primera mà què és i què representa l'economia social i el tercer sector, en un entorn econòmic com l'actual.

Aquesta activitat es desenvolupa al llarg de tres setmanes en les quals es fan conferències i debats amb especialistes del sector sobre diferents àrees. Les jornades es tanquen amb un fòrum social, el darrer dia, en què les entitats que ho desitgen poden explicar el seu projecte als estudiants que el visiten (la Facultat assumeix les despeses de l'organització).

Aquesta iniciativa està oberta als estudiants de la Universitat de Barcelona i d'altres universitats. A més, proporciona crèdits de lliure elecció i crèdits ECTS als estudiants que hi participen activament.

5 Recull de polítiques i iniciatives de responsabilitat social que s'orienten a la comunitat universitària

5.1. Beques i ajuts¹

Les beques i ajuts a què poden accedir els estudiants de la UB són:

- Per a estudis de grau
- Per a màsters universitaris
- Per a màsters i postgraus propis
- Per a doctorat

Beques de cicles, graus i màsters universitaris de convocatòria general i de mobilitat

	2009-10	2010-11	2011-12
Sol·licituds	12.671	14.811	17.153
Concedides	6.983	8.463	9.696
Percentatge de sol·licituds concedides	55,11%	57,14%	56,50%

Font: Planificació i Anàlisi

Ajut existent per als màsters oficials

Entre els cursos 2010-2011 i 2011-2012 s'ha produït un augment considerable del preu per crèdit en els màsters oficials. Aquesta situació ha provocat que els alumnes de màsters de 90 o 120 crèdits s'hagin trobat que les exigències econòmiques quan van començar el seu

1. Podeu trobar una descripció més extensa a http://www.ub.edu/web/ub/ca/estudis/suport_estudi/beques_ajuts/beques_ajuts.html.

màster al curs 2010-2011 fossin unes i, durant el segon curs de màster, aquestes s'haguessin endurit notablement, causant en conseqüència dificultats als alumnes amb menys recursos.

Amb l'objectiu de pal·liar aquest augment, la UB ha creat una ajuda de la qual poden ser beneficiaris aquells alumnes que compleixin una sèrie de condicions econòmiques i que, havent superat els 60 crèdits corresponents al primer curs de màster, es matriculin a tots els crèdits restants durant el segon curs.

Indicador sobre les ajudes per als màsters 2011-12	
Nombre de persones beneficiàries	171 persones
Cost del total de l'ajuda per a la UB	18.861,00€

Font: Vicerectorat d'Estudiants i Política Lingüística

La situació econòmica difícil que travessa el país, juntament amb la pujada del preu dels estudis universitaris, han incentivat que la UB prengui una sèrie de mesures per impedir que cap alumne hagi d'abandonar els estudis per raons estrictament econòmiques.

Accions engegades per al curs 2012-2013:²

1. Establir un preu del crèdit matriculat per primera vegada dels màsters universitaris equivalent a una bonificació del 28,69%.
2. Facilitar la matrícula condicional als estudiants amb beca general i assumir inicialment fins al 40% de l'import de la matrícula.
3. Fer-se càrrec dels imports d'ajut de la beca d'equitat (fins al 50% de l'import de la matrícula).
4. Ampliar el fraccionament i els terminis dels pagaments sense cost addicional.
5. Descomptar el 10% en els màsters propis, per als socis d'Alumni UB.
6. Facilitar diferents tipus de finançament, mitjançant entitats financeres.
7. Mantenir els acords amb empreses i institucions que ofereixen beques.
8. Convocatòria d'ajuts per pal·liar la pujada de la matrícula universitària.

5.2. Prestacions socials i sanitàries

Premi de jubilació

Premis i baixes per jubilació concedits	Any			
	2009	2010	2011	2012
Premis de jubilació concedits per la UB (perceptors)	48	31	42	22
Baixes per jubilacions	114	154	143	124

Font: Recursos Humans

2. Trobareu aquestes accions desenvolupades a les pàgines 58 i 59 de la *Memòria de responsabilitat social 2011-2012*, http://www.ub.edu/responsabilitatsocial/docs/ca/memoria2012_cat.pdf.

L'aprovació de la Llei 1/2012, de 22 de febrer, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2012, i l'aprovació de la Llei 5/2012, de 20 de març, de mesures fiscals, financeres i administratives i de la creació de l'impost sobre les estades als establiments turístics, impedeix al 2012 aplicar aquest benefici a partir de l'entrada en vigor. Durant el 2012 només es van atorgar 22 ajuts, sempre anteriors a l'entrada en vigor de la nova normativa.

Així doncs, per llei ens veiem obligats a deixar d'oferir aquest benefici social als nostres treballadors.

Altres beneficis socials reconeguts en la normativa de la UB als seus treballadors

Dades de beneficis socials als treballadors de la UB (perceptors)	2009	2010	2011	2012*
Pla de pensions**	7.463	7.632	0	0
Fons d'acció social***	1.216	2.407	2.496	2.285
Ajut de matrícula	1.080	1.068	1.177	1.061
Permisos de maternitat o paternitat	134	136	166	147
Indemnitzacions per invalidesa	7	4	5	1
Indemnitzacions per defunció	0	2	4	0

* Dels fons d'acció social, els ajuts de matrícula i els premis per invalidesa i defunció durant l'any 2012 només s'han tramitat els ajuts corresponents a fets anteriors a l'entrada en vigor de la nova normativa.

** La Llei 1/2012, de 22 de febrer, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2012, en l'article 32 estableix que: «En l'exercici del 2012 no es faran aportacions a plans de pensions d'ocupació o contractes d'assegurança col·lectiva que incloguin la cobertura de la contingència de jubilació».

*** A diferència dels altres casos que es refereixen al nombre de perceptors, el fons d'acció social es refereix al nombre d'ajuts.

Font: Recursos Humans

Permisos de maternitat o paternitat	Any			
	2009	2010	2011	2012
Dones	103	100	112	117
Homes	31	36	54	30

Font: Recursos Humans

5.3. Compromís amb la igualtat d'oportunitats entre dones i homes

Entre les actuacions que ha dut a terme la Comissió d'Igualtat i Gènere durant el curs 2011-2012 cal destacar les següents:

Acció 1

Desenvolupament d'un protocol d'actuació únic a la UB per establir una política de prevenció i eradicació de l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe, que permeti instaurar i normalitzar un procediment de denúncia i la coordinació de les estructures d'assistència (personal sanitari, serveis jurídics, suport a la víctima, etc.) perquè es pugui intervenir amb les víctimes de violència de gènere.

Fins ara la UB disposava de diversos protocols elaborats per algunes de les seves facultats que afectaven els possibles casos d'assetjament que succeïssin al seu espai. Ara, però, s'ha decidit avançar amb la creació d'una comissió de treball dins la Comissió d'Igualtat de la UB, que té com a objectiu elaborar el Protocol de la UB per prevenir i actuar contra les situacions d'assetjament sexual per raó de sexe o orientació sexual, que ha de servir per establir un procediment de resolució únic i contribuir a millorar la qualitat en el treball i la salut de les persones que integren la comunitat universitària.

Acció 2

La promoció de campanyes de sensibilització per prevenir l'assetjament, i la divulgació d'aquestes campanyes.

En aquesta línia podríem parlar de les actuacions promogudes pel 25 de novembre, **Dia Internacional per l'Eliminació de la Violència envers les Dones**, i pel 8 de març, el **Dia Internacional de la Dona**. Durant el curs 2011-2012 aquestes actuacions han estat:

- Promoció del Concurs per l'eradicació de la violència masclista.
- Campanya de Sensibilització i Prevenció de la Violència de Gènere.
- Participació en el Manifest 8 de març del 2012 de la Xarxa d'Unitats d'Igualtat de Gènere per a l'Excèl·lència Universitària.
- Acció conjunta amb el Centre d'Estudis de la Dona de la Universitat d'Alacant per celebrar el 8 de març del 2012 en la campanya Test del Semàfor de la Violència de Gènere.
- Conferència «*Haciendo visible lo invisible: Retos y oportunidades del magnetismo en la nanoescala*».

Acció 3

- La col·laboració i participació en la creació de cursos o oferta de formació: Els Juliolis de la UB.
- Foment de la perspectiva de gènere a les escoles i instituts d'educació secundària.

Voldríem ressaltar l'oferta de cursos d'estiu, que s'ofereixen cada any en les edicions d'Els Juliolis de la UB. Aquests cursos estan orientats a donar una formació i una sensibilització en qüestions de gènere per a tot el personal de la comunitat universitària i, en general, a la societat d'acord amb la consecució dels objectius plantejats en l'actual Pla d'igualtat de la UB, per incorporar la perspectiva de gènere en l'educació. En la programació i planificació d'aquests cursos, intervenen i col·laboren la Comissió d'Igualtat de la UB, com també professorat membre de les comissions de les facultats.

És interessant, també, fer menció de les jornades i els seminaris que organitzen i desenvolupen els grups de recerca en gènere de la UB. Aquestes activitats també es tenen en compte dins de les accions dirigides per introduir la perspectiva de gènere en la institució.

Acció 4

- Col·laboració amb altres universitats en la presentació de bones pràctiques sobre la igualtat d'oportunitats.
- Col·laboració en l'aplicació d'accions específiques per promoure la igualtat d'oportunitats.
- Representació del Consell Interuniversitari de Catalunya a la Comissió Nacional per a una intervenció coordinada contra la violència masclista de la Generalitat de Catalunya.

Cal posar en relleu la representació de la nostra unitat a la Lliga d'Universitats d'Investigació Europees (LERU), que ha participat en l'elaboració d'un document que recull les actuacions que es porten a terme en el si de les universitats membres, per donar més importància a la dimensió de gènere en la recerca. La UB aporta les bones pràctiques i els programes duts a terme amb èxit per veure si els poden tenir en compte en altres universitats.

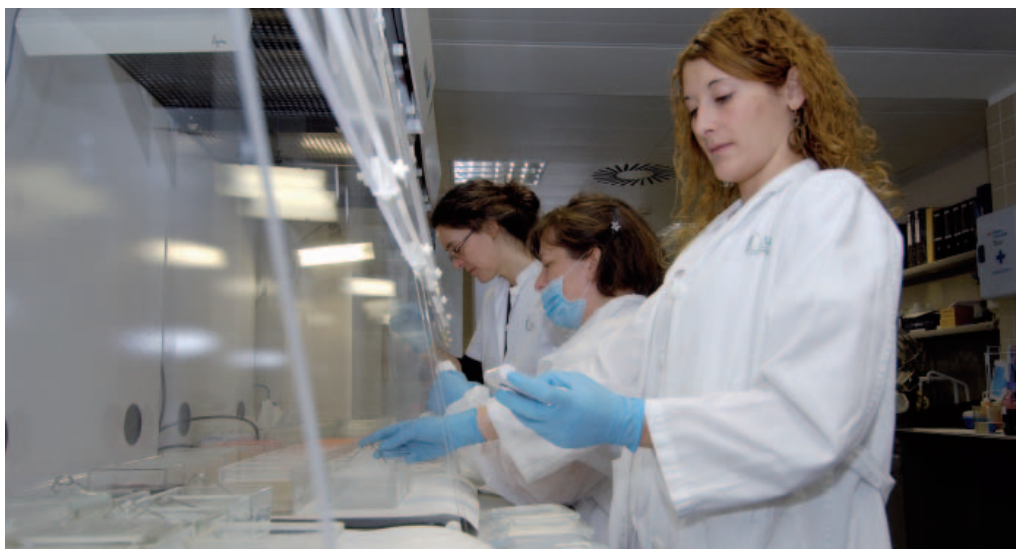
Així mateix, la Unitat d'Igualtat de la UB està adherida a la Xarxa d'Unitats d'Igualtat de Gènere per a l'Excel·lència Universitària (RUIGEU, de la denominació en castellà) a la qual pertanyen actualment 39 universitats espanyoles. L'objectiu principal de les universitats que en són membre és promocionar la igualtat a les universitats i compartir assessorament i recursos.

5.4. Programes d'integració i convenis destinats a ajudar l'alumnat amb unes necessitats especials

Dins del Servei d'Atenció a l'Estudiant (SAE) hi ha els programes d'integració següents:

- Programa Fem Via.
- Programa d'atenció a la diversitat.
- Programa d'atenció temporal.
- Programa Viure i Conviure.

El Programa Fem Via és el responsable de l'atenció directa de les necessitats especials dels alumnes amb algun tipus de discapacitat (actualment hi ha 584 estudiants). L'objectiu és promoure la igualtat d'oportunitats i la plena inclusió d'aquests estudiants a la vida acadèmica, així com la sensibilització i conscienciació de la resta de membres de la Universitat.

La seva actuació té els vessants següents: atenció personalitzada, suport personal i tècnic, accessibilitat, inserció laboral, sensibilització i formació.

El Programa d'atenció a la diversitat té l'objectiu de facilitar la incorporació i la integració social i educativa de tot l'alumnat, afavorir un clima de convivència i respecte, i potenciar els valors que la interculturalitat aporta a tota la comunitat universitària. És una iniciativa especialment important pel fet que el nombre d'estudiants nouvinguts a Catalunya augmenta a un ritme considerable. Els vessants són: atenció personalitzada, suport personal, informació general i sensibilització.

El Programa d'atenció temporal prova d'ajudar l'alumnat que es troba en moments difícils que en puguin afectar el rendiment i impedir una activitat acadèmica normal. Aquest programa pretén actuar en aquests aspectes particulars com a agent actiu i inclúsiu en el procés de formació dels alumnes.

El Programa Viure i Conviure³ es va iniciar el setembre del 1997 amb un acord signat entre diverses institucions públiques i privades de Catalunya, entre les quals hi ha la Universitat de Barcelona. És una iniciativa promoguda per l'Obra Social de Catalunya Caixa que consisteix a oferir als estudiants de la UB (i d'altres universitats) la possibilitat d'allotjar-se a casa d'una persona gran, de manera que es fomenta l'intercanvi solidari i la relació intergeneracional. Amb aquesta acció es vol donar resposta a les necessitats de companyia de les persones grans i a la manca d'allotjament per a joves estudiants.

També cal destacar les accions endegades per fer front a les barreres arquitectòniques, un dels problemes habituals de la UB com a conseqüència de l'antiguitat de la majoria de les instal·lacions. En aquest sentit, s'han visitat tots els edificis per avaluar-ne l'accessibilitat i valorar-ne les possibles necessitats. La Generalitat de Catalunya convoca cada any un programa d'ajuts (UNIDISCAT) per col·laborar en el finançament de recursos materials, ajuts tècnics i personals per garantir la igualtat d'oportunitats dels alumnes discapacitats.

3. Podeu trobar una descripció més extensa a <http://www.ub.edu/sae/serveis/allotjament/>.

Convenis

A més, la UB té firmats dos convenis que considerem que és important esmentar.

Conveni de col·laboració entre la UB, l'Hospital Clínic i l'Institut Català d'Oncologia⁴

Actualment aquestes tres institucions tenen signat un conveni que té la finalitat d'ajudar els estudiants de la UB que per raons mèdiques han de passar llargues estades en aquests centres mèdics, perquè no perdin el vincle amb la Universitat.

Conveni amb l'ONG Projecte Home⁵

La UB, amb la col·laboració de l'ONG Projecte Home, organitza jornades amb la finalitat d'acostar l'alumnat de la Universitat a la realitat de les drogodependències i altres addiccions des d'una visió àmplia, comprensiva i global. Tot i ser una iniciativa principalment adreçada a l'alumnat de la UB, també està oberta a professorat de secundària i associacions de mares i pares.

5.5. Priorització del manteniment dels llocs de treball en un context de crisi econòmica i retallades en educació

Sovint, des de l'Administració pública, s'intenta aconseguir la disminució necessària del dèficit mitjançant la reducció del nombre de treballadors. La UB s'oposa fermament a aquesta política, però tot i així la crisi econòmica actual ens dificulta considerablement el creixement i, fins i tot, el manteniment de tota la plantilla de treballadors de la UB.

Treballadors de la UB	Any			
	2009	2010	2011	2012
PDI	4.853	4.995	5.247	5.306
PAS	2.294	2.348	2.448	2.294
Total	7.147	7.343	7.695	7.600

Font: Planificació i Anàlisi

PAS

La variació d'efectius no respon a una minoració de la plantilla per acomiadaments sinó a altres factors que es comenten tot seguit.

Per una banda, la jubilació o baixa definitiva d'un total de 49 persones de la plantilla amb finançament genèric. Per cobrir aquestes situacions i atesa la conjuntura econòmica actual i les limitacions legals vigents, es formalitzen contractes per períodes determinats en funció de les necessitats dels serveis.

Per l'altra, també s'ha de tenir en compte que en el total d'efectius es comptabilitzen contractes amb finançament específic de recerca que varien en funció de la concessió d'ajuts de la Generalitat, de la Unió Europea, etc., tant a grups de recerca com a investigadors.

4. Podeu trobar una descripció més extensa a la pàgina 55 de la *Memòria de responsabilitat social 2011-2012*, http://www.ub.edu/responsabilitatsocial/docs/ca/memoria2012_cat.pdf.

5. Podeu trobar una descripció més extensa a la pàgina 55 de la *Memòria de responsabilitat social 2011-2012*, http://www.ub.edu/responsabilitatsocial/docs/ca/memoria2012_cat.pdf.

PDI

En aquest col·lectiu s'ha produït un increment d'efectius, però per analitzar aquesta dada s'han de tenir en compte dues variables:

- En el col·lectiu de PDI hi ha un nombre important de professorat a temps parcial, fonamentalment associats, que és una figura contractual que s'ha utilitzat per cobrir jubilacions i baixes definitives i per fer front a necessitats docents requerides en la implementació dels graus. La dada d'efectius que es dona és en termes absoluts però, d'acord amb el que s'ha exposat, s'ha de tenir en compte que una part important de la plantilla té dedicació a temps parcial, i si parlem d'efectius amb equivalència a temps complet aquesta xifra es relativitza.
- També s'ha de tenir en compte que en el col·lectiu de PDI consten els becaris amb contracte laboral i que del 2011 al 2012 es va produir un increment de 100 persones.

5.6. Preocupació pel medi ambient

L'OSSMA té l'objectiu de dotar la Universitat de Barcelona d'una estructura tècnica organitzativa dedicada a la prevenció de riscos laborals i a la política de medi ambient. L'OSSMA és una oficina de caràcter multidisciplinari formada per un conjunt de recursos humans i materials necessaris per dur a terme les activitats preventives i de gestió ambiental, a fi de garantir l'adequada protecció de la seguretat i la salut dels treballadors i del medi ambient.

Des d'aquest espai s'ha elaborat el Pla de sostenibilitat de la UB, que es guia en la seva definició i execució pels següents objectius estratègics:

- reduir l'impacte ambiental de la institució en tots els seus àmbits d'actuació;
- millorar l'eficiència en el consum energètic i dels recursos naturals;
- integrar els valors i principis de la sostenibilitat en la presa de decisions i incorporar bones pràctiques ambientals a tots els nivells de la institució;
- fomentar i seguir duent a terme projectes en l'àmbit de la sostenibilitat, que ajudin a exercir una acció exemplificadora tant a la pròpia UB com en d'altres administracions públiques i entitats privades.

6 Recull de polítiques i iniciatives de responsabilitat social que s'orienten al conjunt de la societat

6.1. Col·laboració amb el nostre entorn proper

La Universitat fomenta la cooperació amb entitats de l'entorn proper de les seves facultats amb la voluntat d'implicar-se socialment i de col·laborar amb l'Administració local per tal d'afavorir el desenvolupament d'aquests espais. En aquest sentit caldria destacar dues col·laboracions en l'àmbit territorial del barri del Raval:

Tot Raval¹

La UB, a banda de relacionar-se molt estretament amb els grans equipaments culturals veïns (MACBA, CCCB, Biblioteca de Catalunya, Blanquerna, etc.), també participa de manera decidida en les activitats de Tot Raval, i forma, fins i tot, part del seu patronat.

La Fundació Tot Raval és una plataforma de 60 associacions, institucions, persones i empreses vinculades al Raval que es va crear el 2002 amb un objectiu comú: millorar la qualitat de vida al barri a través de la coordinació i el treball en xarxa dels agents del territori en els àmbits social; cultural i econòmic, i comercial.

Xicra

La UB també participa molt activament en la posada en marxa de la Xarxa d'Institucions Culturals del Raval (Xicra). En aquests moments ja està aprovat el text del protocol que la posa en marxa i se n'han definit les funcions i els objectius.

1. Podeu trobar-ne una descripció més extensa a <https://www.totraval.org/>.

6.2. La Universitat de l'Experiència

La Universitat de l'Experiència (UdE) posa a disposició de totes les persones de més de 55 anys una oferta de programes universitaris, estructurats d'un any acadèmic a tres, que ofereixen una formació aprofundida.

Es tracta d'un programa de caràcter innovador que complementa altres opcions de formació superior, com ara l'educació professionalitzadora dels graus o la formació continuada. El model d'ensenyament és mixt: es combinen les assignatures específiques de la UdE amb assignatures de grau dels diferents ensenyaments adscrits al programa (són assignatures optatives que l'alumnat pot escollir). D'aquesta manera aconseguim que uns alumnes s'integrin amb els altres.

Els cursos els imparteix el mateix professorat de la Universitat i, tot i que s'han eliminat les avaluacions obligatòries, el rigor acadèmic és total. A més, un altre avantatge és que facilita un punt de trobada on es poden establir i mantenir noves relacions interpersonals.

Un dels reptes dels programes educatius de la UdE consisteix a donar resposta a les necessitats de la població adulta, enfortint així les estructures sociològiques del país. En aquest sentit, està pensat com un espai que demostra que qualsevol edat és bona per aprendre, per establir relacions socials, per fer créixer els valors, les potencialitats i les aptituds de les persones.

L'oferta formativa de la UdE és:

Oferta de programes	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Titulacions	4	5	7	9	11
Cursos	Informació, documents i biblioteques en clau personal	Informació en clau personal	Salut i benestar	Salut i benestar	Salut i benestar
	Llengües i literatures	Llengües i literatures	Llengües i literatures	Llengües i literatures	Llengües i literatures
	Pedagogia i societat	Educació i societat	Educació i ciutadania	Educació i ciutadania	Educació i ciutadania
	Psicologia	Psicologia	Psicologia	Psicologia	Psicologia
		Filosofia	Filosofia	Filosofia	Filosofia
			Biblioteques i arxius en l'era digital	Biblioteques i arxius en l'era digital	Biblioteques i arxius en l'era digital
			Història de l'art	Història de l'art	Història de l'art
				Nutrició i gastronomia	Nutrició i gastronomia
				Història, societat i territori	Història, societat i territori
					Un programa nou
					Un programa nou

Font: Universitat de l'Experiència

Des de la UdE es promouen també activitats addicionals de formació, de relació i de lleure, en col·laboració amb diferents departaments i entitats. Aquestes activitats estan obertes a altres col·lectius de la Universitat, sempre que la disponibilitat de places ho permeti, amb el requisit que siguin persones de més de 55 anys. Aquestes activitats addicionals són:

- Cursos d'anglès i francès.
- Cursos d'activitat física (un curs de txi-kung i un altre d'activitat física per a majors de 55 anys).
- Música.

Puntualment, a més, s'organitzen conferències, tallers, viatges i altres activitats a proposta dels diferents programes o dels mateixos alumnes. Aquestes iniciatives estan obertes a la participació de tots els matriculats.

6.3. Voluntariat UB

Voluntariat UB és un espai obert a la comunitat universitària i a la societat en general per contribuir a l'edificació d'una universitat més solidària i compromesa amb la societat civil.

Voluntariat UB col·labora mitjançant els seus voluntaris organitzant activitats a favor d'entitats benèfiques del nostre entorn.

Voluntariat UB

2012		2013	
Tipus de col·laboració	Entitat amb què es col·labora	Tipus de col·laboració	Entitat amb què es col·labora
Curs de formació en atenció a les malalties neurològiques	AVAN, Associació Vallès Amics de la Neurologia	Olimpíada Solidària d'estudi a les biblioteques de la UB	ANUE
Recollida aliments al campus de Bellvitge i a l'Edifici Històric	Creu Roja de l'Hospitalet	Recollida de joguines UB	Creu Roja
Olimpíada solidària d'estudi a les biblioteques de la UB	ANUE, Associació de les Nacions Unides a Espanya	Sortida cultural	Auxilia, Associació de Voluntariat per a la Integració de Persones amb Discapacitat Física
Recollida de joguines UB	Creu Roja	Recollida de medicaments	Banc Farmacèutic
		Recollida de productes d'higiene (CRAI UB)	Arrels Fundació
		Recollida d'aliments Campus de Bellvitge UB	Creu Roja de l'Hospitalet
		Recollida d'aliments a la UB	Banc dels Aliments
		Participació de l'equip Universitat de Barcelona a la Cursa Trailwalker	Intermón Oxfam
		loga solidari	Voluntariat UB a benefici d'Intermón Oxfam
		CMUN, els estudiants debaten temes de l'agenda internacional	ANUE
		Signatura d'un conveni amb Arrels Fundació	Arrels Fundació
		Recollida de roba	Arrels Fundació
		Curs de formació en atenció a les malalties neurològiques	AVAN, Associació Vallès Amics de la Neurologia

Font: Comissionat per a Societat i Envel·liment

6.4. Dret al Dret

Dret al Dret és un projecte compartit per persones de la Universitat, organitzacions socials i entitats públiques i professionals, que es preocupa per fomentar la consecució d'una sèrie d'objectius i aprofundir-hi quan ja estiguin implantats, que es detallen a continuació:

- Millorar i afavorir la defensa i l'exercici dels drets de les persones i els col·lectius menys afavorits.
- Enfortir i millorar els serveis destinats als col·lectius amb més dificultats per accedir als recursos jurídicosocials necessaris per defensar els seus drets.
- Millorar el servei que es presta a les organitzacions que treballen amb aquesta mateixa finalitat.
- Afavorir les relacions de col·laboració i treball conjunt entre la Facultat de Dret (UB) i les organitzacions públiques, socials i professionals.
- Millorar la formació dels estudiants de l'ensenyament de dret de la Universitat de Barcelona.

Cal destacar que, per l'elevat nombre d'entitats participants i de professors, constitueix un cas poc habitual en el panorama universitari i social.

El treball que es desenvolupa s'organitza en clíniques jurídiques temàtiques:

- Clínica Jurídica de Dret Penitenciari
- Clínica Jurídica en Drets Humans
- Clínica Jurídica de Dones
- Clínica Jurídica per a la Protecció de la Infància i l'Adolescència
- Clínica Jurídica en Drets Socials
- Clínica Jurídica de Gènere i Dret Antidiscriminatori
- Clínica Jurídica en Drets Civils
- Clínica Jurídica en Medi Ambient
- Clínica Jurídica en Dret Immobiliari i Mediació Residencial
- Clínica Jurídica en Dret dels Consumidors
- Clínica Jurídica en Drets de les Persones, Sindicatures Locals i Bona Administració
- Clínica Jurídica en Diversitat Funcional
- Clínica Jurídica en Dret d'Estrangeria
- Clínica Jurídica General

Activitats principals desenvolupades²

- *Desenvolupament del ClinHab.*

Aquest és un servei de consultes promogut per la Clínica Jurídica en Dret Immobiliari i Mediació Residencial. La seva idea és assessorar en un aspecte tan delicat com l'habitatge.

- *Presentació de l'associació SOLCOM a Barcelona.*³

Es fa en col·laboració amb l'Institut de Drets Humans de Catalunya i l'Observatori DESC. SOLCOM ofereix suport entre iguals, i serveix de guia a qualsevol persona amb

2. Podeu trobar una descripció més extensa a les pàgines 121 i 122 de la *Memòria de responsabilitat social 2011-2012*, http://www.ub.edu/responsabilitatsocial/docs/ca/memoria2012_cat.pdf.

3. Per tenir més informació, consulteu <http://www.asociacionsolcom.org/>.

diversitat funcional i al seu cercle més íntim, que d'una manera directa o indirecta estigui patint una situació de discriminació i vulneració del dret a la igualtat d'oportunitats i desitgi emprendre accions legals, sempre dins el que marca la convenció de l'ONU sobre els drets de les persones amb diversitat funcional.

- *Curs d'extensió universitària sobre gestió de conflictes en l'habitatge.*
- *S'han continuant establint convenis de col·laboració amb entitats socials i organismes oficials.*

A final de juliol del 2012, la xarxa d'entitats socials, col·legis professionals, empreses i despatxos professionals amb què s'han signat convenis de col·laboració ja s'apropa a la setantena. Durant l'any 2011 es van signar 12 convenis, i al llarg del 2012 se n'han firmat 6.

- *S'ha mantingut l'oferta de places de pràcticum II-III (llicenciatura) i les pràctiques optatives al grau.*

En el cas del grau, l'estudiant ha pogut dur a terme el treball final de grau sobre algun aspecte transversal treballat durant les pràctiques al projecte de Dret al Dret. El nombre d'estudiants que han optat per aquesta opció ha estat de 65.

- *S'ha mantingut el seminari d'anàlisi feminista del dret.*

6.5. Fundació Solidaritat⁴

Projectes de cooperació al desenvolupament duts a terme en altres països⁵

En aquest apartat s'inclouen projectes iniciats o en vigor durant el curs 2011-2012 i que siguin susceptibles d'individualitzar-se i diferenciar-se de l'acció global de la Fundació.

- Programa de Cooperació Interuniversitària de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional (Colòmbia).
- Creació del Centre de Formació Integral per als Joves del «Resguardo indígena de la María» (Colòmbia).
- Suport a la bona governança de la municipalitat de Figuig per contribuir al desplegament de les seves polítiques públiques relatives a l'activació socioeconòmica de l'oasi de Figuig (Marroc).
- Creació d'un espai de formació i difusió, tècnica superior, i investigació agrosilvopastoral sota la perspectiva d'un desenvolupament regional sostenible (Mauritània i Senegal).
- Tractament d'aigües residuals d'origen industrial a les províncies de Luang Ning i Hanoi (Vietnam).
- Projecte de creació de l'Observatori Nacional Universitari de Polítiques Públiques (Bolívia).
- Formació en drets humans a Israel i els territoris palestins ocupats.
- Projecte «Escuela de gobierno, poder y ciudadanía» a Medellín (Colòmbia).

4. Per tenir més informació, consulteu <http://www.solidaritat.ub.edu/web/ca/>.

5. Trobareu aquests projectes desenvolupats a les pàgines 116, 117 i 118 de la *Memòria de responsabilitat social 2011-2012*, http://www.ub.edu/responsabilitatsocial/docs/ca/memoria2012_cat.pdf.

Projectes d'acció social més destacats d'entre els que s'han dut a terme a Espanya⁶

- Programa Paula d'Educació per a la Pau
- Observatori de Conflictes i Drets Humans
- Tardor Solidària a la UB
- Serveis d'assistència tècnica en l'àmbit de la cooperació, l'educació per la pau i l'acció social en administracions públiques

Altres programes

La fundació Solidaritat UB participa i col·labora en moltes altres iniciatives, per exemple:

- Trobada socioesportiva UB – centres penitenciaris Quatre Camins i joves, 17a edició.
- Trobada socioesportiva entre alumnat UB i persones amb trastorn mental de l'organització FECAFAMM (Federació Catalana d'Associacions de Familiars i Persones amb Problemes de Salut Mental), 14a edició.
- Disseny d'un programa d'horts socials i formació per a l'Àrea Metropolitana de Barcelona.
- Campanya de recollida de joguines.
- Suport a la campanya de recollida de roba organitzada per la Fundació Formació i Treball.

6. Trobareu aquests projectes desenvolupats a la pàgina 118 de la *Memòria de responsabilitat social 2011-2012*, http://www.ub.edu/responsabilitatsocial/docs/ca/memoria2012_cat.pdf.

7 Més accions de responsabilitat social engegades durant el curs acadèmic

7.1. Principals iniciatives de responsabilitat social

Com qualsevol institució de les nostres dimensions, la UB contracta anualment un volum considerable de béns i serveis. Partint d'aquesta realitat i vinculant-la amb la nostra voluntat que l'activitat de la UB deixi una petjada positiva al conjunt de la societat i al seu entorn proper, hem decidit incorporar clàusules socials a les nostres contractacions.

Per satisfer aquest propòsit amb el màxim de seguretat i eficàcia, l'any 2012 vam contactar amb l'Ajuntament de Barcelona, institució pública amb iniciativa a l'hora d'incorporar clàusules socials, que ens va prestar suport, assessorament i ajuda per implantar un sistema semblant a la nostra Universitat.

Des de llavors, hem seguit les passes pertinents per tenir una instrucció de clàusules socials sòlida que pugui entrar en funcionament com abans millor.

7.2. Altres propostes

Des de la Comissió de RS de la UB s'ha impulsat la creació d'un codi de RS. Aquest document ha de posar per escrit quina és la nostra RS com a universitat pública, com també concretar quins són els compromisos que assumim en aquest aspecte i quin serà el seguiment que farem sobre el compliment d'aquests compromisos.